Eduskunnan lakivaliokunnalle

LAUSUNTO EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI EUROOPAN UNIONIN JA YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN VÄLISEN KAUPPA- JA YHTEISTYÖSOPIMUKSEN RIKOKSEN JOHDOSTA TAPAHTUVAA LUOVUTTAMISTA JA RIKOSREKISTERITIETOJEN VAIHTAMISTA KOSKEVIEN MÄÄRÄYSTEN SOVELTAMISESTA SEKÄ KANSAINVÄLISESTÄ OIKEUSAVUSTA RIKOSASIOISSA ANNETUN LAIN 24 §:N MUUTTAMISESTA (HE 58/2021 vp)

Yleistä

Suomen Asianajajaliitolta (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) on pyydetty lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä HE 58/2021 vp. Suomen Asianajajaliitto pitää esitettyä lainsäädäntömuutoshanketta tarpeellisena ja kannatettavana. Itse esitykseen Asianajajaliitolla ei ole eritystä huomautettavaa, sillä hallituksen esityksen sisältö vastaa pääosin Euroopan unionin neuvoston eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä annettua puitepäätöstä (2002/584/YOS, jäljempänä EAW-puitepäätös).

Asianajajaliitto nostaa esiin esityksessä ehdotettuja poliittisia rikoksia sekä Suomen kansalaisia koskeva lisäpoikkeukset ja pitää esitykseen lisättyjä rajoituksia sekä perusteltuina että kannatettavina. Lisäksi Asianajajaliitto kiittelee sitä, että Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistyneen kuningaskunnan välillä tehty 30.12.2020 allekirjoitetussa kauppa- ja yhteistyösopimuksessa (jäljempänä ”EU-UK-sopimus”) on asianmukaisesti huomioitu myös EAW-puitepäätöksen kolmanteen valtioon luovuttamista koskevat määräykset.

Asianajajaliitto toteaa itse puitepäätöksen osalta, että mahdollisten sääntelyä koskevien muutosten valmistelussa ja vaikutusarvioinnissa olisi syytä huomioida myös EU-UK-sopimuksen 597 artiklassa mainitun suhteellisuusperiaatteen tärkeys. EAW-puitepäätös ei sisällä suhteellisuusperiaatetta koskevaa säännöstä, joten jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen ja kansallisten tulkintojen väliset erot ovat käytännössä johtaneet ongelmatilanteisiin. Suhteellisuuden arviointi on siksi EAW-puitepäätöksen historian aikana ja varsinkin viime vuosina korostunut.

Suomen Asianajajaliitolla ei ole huomauttamista hallituksen esitykseen muilta osin. On selvää, että valmisteltavat lainsäädäntömuutokset sujuvoittavat rikosoikeudellista yhteistyötä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa.

Helsingissä 27. päivänä huhtikuuta 2021

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

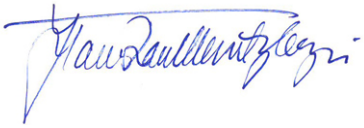

Hanna Räihä-Mäntyharju
Suomen Asianajajaliiton puheenjohtaja

LAATI Asianajaja Pekka Ylikoski
Asianajotoimisto Justitum Oy, Helsinki

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu rikosprosessioikeuden asiantuntijaryhmässä.